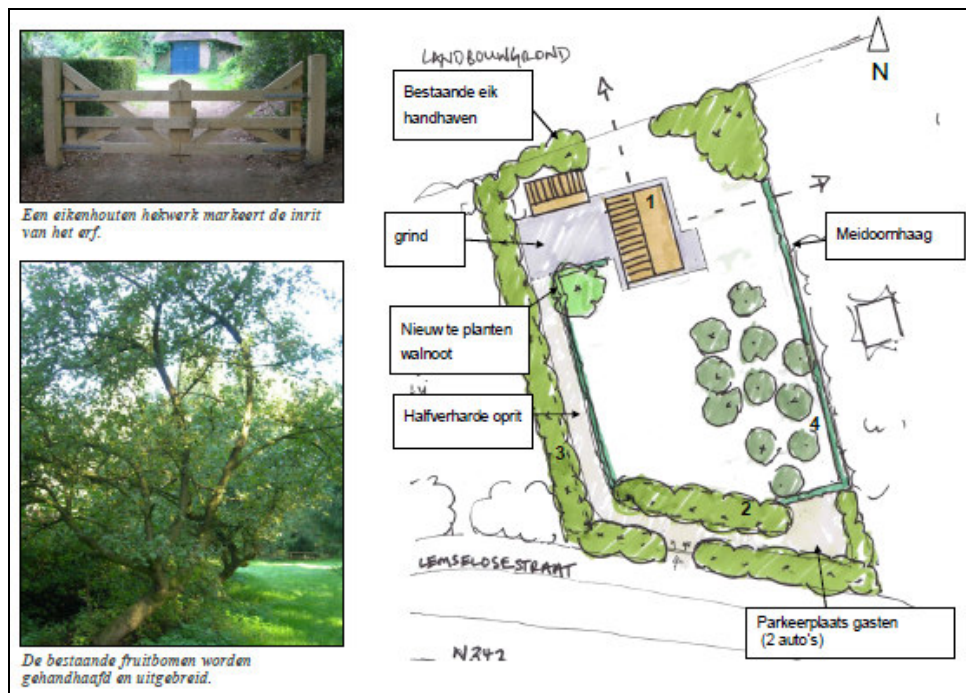

Tuitert natuuronderzoek en -fotografie
 Pilotenlaan 101
 8017 GH Zwolle
 tel. 06-42472676
 e-mail: ahtuitert@hotmail.com
 Btw nmr: NL105396370B01
 Rek.nr: Postbank 5989444

Natuurwaardenonderzoek perceel Lemselosestraat te Oldenzaal

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in en rond een perceel aan de Lemselosestraat te Oldenzaal

Datum: 17-10-2010
 Auteur: D. Tuitert
 Opdrachtgever: Fam. Zwiep

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor een braakliggend perceel aan de Lemselosestraat in Oldenzaal (zie figuur 1) bestaan herontwikkelingsplannen. In het kader van de wet- en regelgeving voor natuur dient een initiatiefnemer van een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling de effecten daarvan op beschermde soorten en/of gebieden te (laten) onderzoeken. De bescherming van soorten planten en dieren is geregeld in de Flora- en faunawet, de bescherming van gebieden in de Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur. In opdracht van de familie Zwiep heeft in oktober 2010 een verkennend onderzoek plaatsgevonden naar de natuurwaarden in het plangebied. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen of de geplande ontwikkelingen in het plangebied kunnen leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld of voor de ontwikkelingen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist is. Tevens wordt inzicht gegeven in de eventueel te nemen vervolgstappen, zoals aanvullend veldonderzoek of mitigerende en/of compenserende maatregelen.

1.3 Werkwijze

Dit natuurwaardenonderzoek heeft het karakter van een verkennend onderzoek (quick scan). Het voorkomen van beschermde soorten en gebieden is bepaald aan de hand van bestaande verspreidingsgegevens (bureauonderzoek) en een verkennend veldbezoek dat heeft plaatsgevonden op 9 oktober 2010.

Figuur 1: Ligging plangebied aan de Lemselosestraat te Oldenzaal.

2. WETTELIJK KADER

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van LNV gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Projecten, plannen of handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn op grond van artikel 19d Nb-wet verboden. Ook projecten, plannen of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

Gedeputeerde Staten – of in uitzonderingsgevallen de minister van LNV – kunnen een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning wordt pas afgegeven nadat een zogenaamde 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffwet) voorziet sinds 1 april 2004 in bescherming van inheemse soorten planten en dieren. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens art. 2 van de Ffwet de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

Voor de bij wet aangewezen soorten moeten activiteiten, ruimtelijke ingrepen en ruimtelijk gebruik worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de wet. Beschermde planten mogen niet worden geplukt of beschadigd (art. 8), beschermde dieren mogen niet worden gedood, verwond, gevangen, of verontrust (art. 9 en 10) en voortplantings- en vaste rust- of verblijfsplaatsen mogen niet worden beschadigd of verstoord (art. 11). Bovendien is het niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben (art. 13). Wanneer als gevolg van activiteiten de effecten op beschermde soorten zodanig zijn dat daarmee deze bepalingen overtreden worden, dan dient daarvoor in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd te worden.

In de Flora- en faunawet worden beschermde soorten ingedeeld in drie verschillende beschermingsniveaus.

- Algemeen beschermde soorten

Voor algemeen beschermde soorten (soort van tabel 1 AMvB Ffwet) geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij activiteiten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of beheer, mits de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Bij andere activiteiten moet wel een ontheffing worden aangevraagd. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de algemene zorgplicht. Er zal altijd gezocht moeten worden naar manieren om de negatieve effecten te minimaliseren.

- Zwaarder beschermde soorten

Voor de iets zwaarder beschermde soorten (soort van tabel 2 AMvB Ffwet) is voor ruimtelijke ingrepen wel een ontheffing vereist, tenzij er gewerkt wordt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode biedt organisaties de mogelijkheid om bepaalde beheersmaatregelen of ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren zonder telkens daarvoor een (afzonderlijke) ontheffing te moeten aanvragen. In dat geval geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Het toetsingscriterium voor ontheffingverlening van tabel 2-soorten is het criterium van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Die mag niet in het geding komen.

- Strikt beschermde soorten

De derde categorie zijn de strikt beschermde soorten (soort van tabel 3 AMvB Ffwet). Ten aanzien van deze beschermde soorten geldt dat altijd een ontheffing van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd. De ontheffing wordt alleen verleend indien uit onderzoek blijkt dat er een bij wet genoemde dwingende reden aan het plan ten grondslag ligt, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Vogels vormen een aparte categorie. Voor broedende vogels zijn er vrijwel geen ontheffingsmogelijkheden. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode, daarom geldt in ieder geval dat in de buurt waar vogels broeden geen werkzaamheden mogen plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van half maart tot begin augustus). Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Voor deze soorten geldt dat ze ook buiten het broedseizoen niet mogen worden verstoord of hun vaste rust- en verblijf mag worden aangetast.

2.3 *Beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur*

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Het Structuurschema is inmiddels vervangen door de Nota Ruimte.

Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

3. RESULTATEN

3.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. In de omgeving van het plangebied liggen wel twee Natura 2000-gebieden, Lemselermaten en Landgoederen Oldenzaal. Deze Natura 2000-gebieden liggen op respectievelijk 1.700 en 2.200 meter van het plangebied (zie figuur 3.1). Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen (significant) negatieve effecten op natuurlijke habitats en/of soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden Lemselermaten en Landgoederen Oldenzaal op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Figuur 3.1: Overzicht begrenzing Natura 2000-gebieden (geel gearceerd) ten opzichte van het plangebied (blauw omlijnd). Bron: www.minlnv.nl.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de omgeving van het plangebied liggen wel verschillende EHS-gebieden. Het dichtstbijzijnde EHS-gebied is de landgoederenzone van Oldenzaal op een afstand van ca. 1.000 meter (zie figuur 3.2). Er is derhalve geen sprake van fysieke aantasting van de EHS in de vorm van ruimtebeslag. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot de EHS-gebieden en de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen (significant) negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” of het opstellen van een compensatieplan is niet aan de orde.

Figuur 3.2: Overzicht begrenzing EHS (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (blauw omlijnd).
Bron: www.minInv.nl.

3.3 Beschermde soorten

3.3.1 Flora

Het plangebied betreft een braakliggend terrein met in de jaren '80 aangeplante sparren, berken, elzen en kastanjes. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen specifiek habitat voor beschermde soorten planten. Het voorkomen van beschermde soorten planten is derhalve op voorhand uitgesloten.

3.3.2 Vogels

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied de vogelsoorten houtduif, kauw, gaai, merel, vink, koolmees, winterkoning en roodborst waargenomen. Een deel van deze soorten zal in het plangebied broeden. Er werden geen nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten als spechten, uilen en roofvogels aangetroffen. Het kappen van bomen of verwijderen van struweel dient buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden om te voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot begin augustus.

3.3.3 Zoogdieren

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek sporen van mol, konijn en bosmuis aangetroffen. Ook andere algemeen beschermde soorten als huisspitsmuis, bosspitsmuis, egel, wezel en bunzing zouden in het plangebied voor kunnen komen. Er zijn geen (sporen van) zwaarder of strikt beschermde soorten zoals das, boommarter en eekhoorn in het plangebied aangetroffen.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holtes of scheuren aanwezig. De bomen zijn derhalve niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel bevat het plangebied geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Algemeen voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zouden het plangebied als foerageergebied kunnen gebruiken. Een groot deel van de begroeiing blijft behouden en er worden ook weer nieuwe bomen en een meidoornhaag aangeplant. Hiermee komt de functionaliteit van het gebied voor vleermuizen op voorhand niet in gevaar.

3.3.4 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikt leefgebied voor reptielen en volgens verspreidingsgegevens van RAVON komen er in de omgeving ook geen reptielen voor. Het voorkomen van beschermde soorten reptielen is derhalve op voorhand uitgesloten.

3.3.5 Amfibieën

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig dat geschikt is als leefgebied voor strikt beschermde soorten amfibieën als rugstreeppad, kamsalamander poelkikker. Op het terrein bevindt zich een kleine vijver, maar deze is niet permanent watervoerend, is volledig overschaduwd door dicht struweel en de bodem is bedekt met een dikke laag bladeren. Het plangebied bevat wel potentieel landhabitat voor de algemeen voorkomende amfibiesoorten bruine kikker en gewone pad (beide tabel 1 AMvB Ffwet). Bruine kikkers en gewone padden overwinteren op land, onder meer onder blader- of takkenhopen en in muizenholen.

3.3.6 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig dat geschikt is als leefgebied voor beschermde soorten vissen als kleine modderkuiper en biermpje. Op het terrein bevindt zich een kleine vijver, maar deze staat niet in verbinding met andere watergangen en is niet permanent watervoerend. Het voorkomen van beschermde soorten vissen is derhalve op voorhand uitgesloten.

3.3.7 Ongewervelden

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek enkele algemeen voorkomende, niet beschermde dagvlindersoorten aangetroffen, te weten dagpauwoog en bont zandoogje. Het plangebied bevat geen potentieel leefgebied voor beschermde soorten ongewervelden. Beschermde soorten dagvlinders, libellen en andere ongewervelden zijn verbonden aan specifieke biotopen die doorgaans alleen in natuurgebieden aanwezig zijn. Het voorkomen van beschermde soorten ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

4. CONCLUSIES

- Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. Van directe aantasting in de vorm van ruimtebeslag is derhalve geen sprake. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op respectievelijk 1.700 en 2.200 meter afstand van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen (significant) negatieve effecten op natuurlijke habitats en/of soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden Lemselermaten en Landgoederen Oldenzaal op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.
- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de omgeving van het plangebied liggen wel verschillende EHS-gebieden. Het dichtstbijzijnde EHS-gebied is de landgoederenzone van Oldenzaal op een afstand van ca. 1.000 meter. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot de EHS-gebieden en de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen (significant) negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” of het opstellen van een compensatieplan is niet aan de orde.
- In het plangebied komen verschillende algemeen beschermde diersoorten voor zoals mol, konijn, bosmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis, egel, wezel, bunzing, gewone pad en bruine kikker. Ten aanzien van deze algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet.
- In het plangebied komen verschillende algemeen voorkomende vogelsoorten voor die niet mogen worden verstoord op het moment dat ze broeden of hun jongen grootbrengen. Het kappen van bomen en verwijderen van struweel dient derhalve buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot begin augustus. Wanneer begroeiing buiten het broedseizoen wordt verwijderd, dan worden ten aanzien van vogels geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden en is voor de ingreep geen ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet.
- Het plangebied bevat geschikt foerageergebied voor vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Door de ontwikkelingen wordt de functionaliteit van het gebied voor vleermuizen echter niet aangetast. Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied. Ten aanzien van vleermuizen worden geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden, waardoor geen ontheffing vereist is op grond van artikel 75 Flora- en faunawet.